

ЛИКУТЕЙ СИХОТ

Избранное

Сборник бесед Любавичского Ребе
с переводом на русский язык

לקוטי שיחות

מבחר שיחות של הרבי מליובאוויטש
עם תרגום חפשי לרוסית

ВАЙЕШЕВ וישב

מהדורה ניסיונית תשע"ח

Пробное издание 5778

בסיוע "קרון מרומים"

עורך ראשי:

הרב עקיבא נימוי

תרגום:

הרב גרשון פאליי, הרב חיים פילצר, הרב ראובן קורבסקי, א.ר. נדבורה

עריכה לשונית:

א. קוטזובה

הגהה:

ל. אורלובה

עיצוב ועימוד:

www.chazak.co.il - 'מ"מ' - חזק הוצאה לאור בע"מ

זכויות 'לקוטי שיחות' מקורי שמורות להו"ל "קה"ת".

זכויות 'לקוטי שיחות' בתרגום לעברית שמורות ל"מכון לוי יצחק".

Издано при поддержке фонда «Меромим»

Главный редактор

р. Акива Немой

Перевод

р. Гершон Палей, р. Хаим Фильцер, р. Реувен Куравский,
Ида Недобора

Литературный редактор

Анна Кутузова

Корректор

Любовь Орлова

Верстка и дизайн

издательство Хазак, Израиль

Все права на оригинальный текст принадлежат Kehot
Publication Society, NY, права на перевод на иврит
принадлежат издательству Mechon Levi Yitzchok.

© Перевод Колель Тора, 2017

פתח דבר

מתוך שבח והודיה להשי"ת, לקראת שבת פרשת וישב הננו מוציאים לאור שיחה מתורגמת לשפה הרוסית.

לנוחיות ציבור דוברי הרוסית והעברית הוספנו גם את השיחה בעברית.

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאינו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

רשת 'כולל תורה' במדינות חבר העמים ואירופא

ВСТУПИТЕЛЬНОЕ СЛОВО

С огромной радостью и благодарностью Всевышнему мы рады представить вашему вниманию беседу Любавичского Ребе к главе ВАЙЕШЕВ с переводом на русский язык.

Для удобства двуязычных читателей параллельно с русским переводом приводится текст беседы на иврите.

Дай Б-г, чтобы в заслугу нашего изучения трудов Ребе мы удостоились учить Тору от него самого с приходом праведного Мошиаха, когда исполнится сказанное пророком: «Новая Тора от Меня выйдет».

פרשת וישב חיים של שלוה

כרך ל'

וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: אֵלֶּה תִּלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעַת עָשָׂרָה שָׁנָה הָיָה רֵעָה אֶת אָחִיו... (בראשית, לו, א' - ב')

אמר רב אחא בשעה שהצדיקים יושבים בשלוה ומבקשים לישב בשלוה בעולם הזה השטן בא ומקטרג, אמר, לא דיין שהוא מתקן להם לעולם הבא אלא שהם מבקשים לישב בשלוה בעולם הזה. תדע לך שהוא כן, יעקב אבינו על ידי שבקש לישב בשלוה בעולם הזה נדונוג לו שטנו של יוסף. (מדרש בראשית רבה, פד, ג)

וַיֵּשֶׁב - בקש יעקב לישב בשלוה, קפץ עליו רגזו של יוסף. צדיקים מבקשים לישב בשלוה, אמר הקדוש ברוך הוא: לא דיין לצדיקים מה שמתקן להם לעולם הבא, אלא שמבקשים לישב בשלוה בעולם הזה. (רש"י, בראשית, לו, ב')

בלשון הקודש, שהוא חיות הדבר ההוא ומורה על תוכן הדבר שנקרא בשם זה.³

ומובן שכן הוא גם בנוגע לפרשתנו, דשמה אשר יקראו לה ע"פ מנהג ישראל הוא "וישב"⁴ - שצ"ל שבו מרומז תוכנה של פרשה זו.

"תולדות" - בשם "יצחק" (כדי להבדילה מפ' אלה תולדות נח)? ומזה מובן ששם שתי הפרשיות הוא (גם) ע"ש תוכנו, ולכן נקראת הפרשה הראשונה בשם "נח" והשני' - "תולדות" - כי שמות אלה מורים על תוכנו, כמבואר במקום אחר.

3. ראה אור תורה להה"מ ס"פ בראשית (ד, סע"ב ואילך) ולקו"א להה"מ סמ"ד (הוצאת קה"ת). תניא שער היחוד

והאמונה פ"א. לקו"ת בהר מא, ג. ובכ"מ.
4. ברמב"ם (בסוף ספר אהבה ב) סדר תפלות "וישב יעקב". אבל כבר נתבאר כמ"פ שרוב הפרשיות ברמב"ם שם נק' בב' תיבות. ועד"ז רוב שמות הפרשיות שהובאו בסידור הרס"ג "קריאת התורה". וראה לקו"ש חכ"א ע' 146 הערה 6. ואכ"מ.

מנוחה או גלות?

א. דובר כמה פעמים¹ ע"ד שמות פרשיות התורה, דזה שכל פרשה נקראת (ע"פ מנהג ישראל, דתורה הוא) בשם מסויים, הוא לא (רק) משום שהתחלתה היא בתיבה זו (שנקבעה להיות שמה), אלא לפי שבשם זה נרמז גם תוכן הפרשה.² וכמו שם כל דבר שנקרא בו

1. ראה בארוכה לקו"ש ח"ה ע' 57 ואילך ובהערות שם.

2. ואחת ההוכחות לזה - בפשוטות: פרשה שתחלתה "אלה תולדות נח" נקראת "נח", ופ' אחרת שתחלתה "ואלה תולדות יצחק" נקראת "תולדות" (וראה לקו"ש שבהערה 4). ולכאורה - באם נאמר ששמות הפרשיות הם רק על שם התחלתן - הרי פ' "אלה תולדות נח" מכיון שהיא הראשונה המתחילה "אלה תולדות" הוצרכה להקרא בשם "תולדות" (מכיון שתיבת "תולדות" היא לפני תיבת "נח") ופ' "ואלה תולדות יצחק" שלאחר' המתחילה ג"כ בתיבת

ГЛАВА "ВАЙЕШЕВ" Покой праведника

Лукутей сихот, т. 30

И поселился Яаков в стране пребывания отца своего, в земле Кнаанской. Вот бытие Яакова. Йосеф семнадцати лет пас с братьями своими мелкий скот... (Берейшит, 37:1-2)

Сказал рабби Аха: Когда праведники живут спокойно и желают жить спокойно в этом мире, Сатан приходит с обвинением: "Мало праведным того, что уготовлено им в Мире грядущем, они хотят жить спокойно еще и в этом мире?!" Знай, что так и праотец наш, Яаков – из-за того, что хотел жить спокойно в этом мире, устроил ему Обвинитель историю с Йосефом, (как сказано:) "И поселился Яаков...". (Мидраш Берейшит раба, 84:3)

"И поселился": захотелось Яакову жить спокойно – тотчас постигло его несчастье с Йосефом. Праведники желают жить спокойно. Всевышний говорит: "Мало праведным того, что уготовлено им в Мире грядущем, они хотят жить спокойно еще и в этом мире?!" (Раши к Берейшит, 37:2)

1. Странное название

Как уже неоднократно говорилось, названия глав Торы (установленные еврейской традицией, а "еврейская традиция является частью Торы"¹) не просто являются первыми словами главы, но и содержат намек на содержание главы. Это верно и в отношении любой другой вещи, название которой на святом языке является источником ее жизни и указывает на ее суть².

Это так и в отношении нашей недель-

ной главы, название которой согласно еврейской традиции – *Вайешев* ("И поселился"). В этом названии должен быть намек на содержание главы.

Здесь возникает вопрос: *Вайешев* буквально означает "осесть", т.е. поселиться в спокойствии и мире. Так, собственно, и толкуют наши мудрецы первые слова этой главы³: "...захотелось Яакову жить спокойно". Однако содержание главы, казалось бы, совершенно не отражает эту идею: история с продажей Йосефа как раз помешала Яакову поселиться в спо-

1. Тосафот к трактату *Менахот*, 20б. Общепринятый еврейский обычай приобретает силу закона.

2. *Тания*, Врата единства и веры, гл. 1.

3. Раши к *Берейшит*, 37:2, Мидраш *Берейшит раба*, гл. 84:3.

יעקב לישב בשלוה". וכמפורש במדרש¹⁰ "יעקב אבינו ע"י שבקש לישב בשלוה בעוה"ז נזדווג לו שטנו של יוסף"¹¹.

אבל אין זה מחוור בלשון חז"ל הנ"ל. כי אף שהלשון "בקש יעקב כו' קפץ עליו כו'" בנוגע ליעקב, הי' אפשר לפרשו (בדוחק עכ"פ) שהבקשה היתה חסרון וכעין חטא, הרי המשך הלשון "צדיקים מבקשים לישב בשלוה" משמעו, שזהו המבוקש של צדיקים בכלל – ומכיון שנקראים בשם "צדיקים", פשיטא שהכוונה לצדיקים אמיתיים שאין בהם חטא ועון ח"ו – וא"כ איך יתכן שבמבוקשם של הצדיקים ("לישב בשלוה") יהי' ענין של חטא וחסרון!?

– לפי הגירסא במדרש¹⁰ "בשעה שהצדיקים יושבים בשלוה ומבקשים לישב בשלוה בעולם הזה השטן בא ומקטרג אמר לא דיין כו'", אולי אפשר לפרש שאין המדובר בתור כלל לכל הצדיקים, אלא רק בנוגע צדיקים מסויימים – שבשעה שיושבים בשלוה ומבקשים (להמשיך)

10. ב"ר שם.

11. ואף שהי' צ"ל פרעון שטר חוב דבברית בין הבתרים (כמו שהביא רש"י בפ' וישלח לו, ז) – הרי אין הכרח שיהי' ע"י "רוגזו של יוסף". וכן זה שיעקב נענש שפירש יוסף מאביו כ"ב שנה כנגד כ"ב שנה שלא קיים יעקב כבוד או"א (מגילה ז, א. פרש"י פרשתנו לו, לד. רש"י ישן ס"פ תולדות) – ה"ז טעם רק על עצם הפרשתו מאביו, אבל לא על ה"רוגז", הצער שהי' קשור לזה, עד שיעקב לא הי' יודע שיוסף חי – ראה מפרשי רש"י פרשתנו שם, לג. וראה לקרי' ח"י ע' 130, 133 ואילך. וש"נ.

וצריך להבין: "וישב" פירושו – התיישבות באופן של שלווה ומנוחה, וכדרשת חז"ל⁵ בריש פרשתנו "וישב – בקש⁶ יעקב לישב בשלוה"⁷; ואילו תוכנה של הפרשה הוא בענין מכירתו של יוסף, שהפריעה ושללה את "וישב יעקב", את מנוחתו ושלותו של יעקב, וכדרשת חז"ל הנ"ל "בקש יעקב כו' קפץ עליו רוגזו של יוסף".

השלוה - טוב או רע?

ב. ויובן זה בהקדים ביאור מחז"ל הנ"ל "ביקש⁶ יעקב לישב בשלוה קפץ עליו"⁸ רוגזו של יוסף, צדיקים מבקשים לישב בשלוה אמר הקב"ה לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא אלא שמבקשים לישב בשלוה בעוה"ז".

הפירוש במאמר זה לפי מפרשי המדרש (ורש"י) הוא⁹, דזה ש"ביקש יעקב לישב בשלוה" היא הסיבה שבגללה "קפץ עליו רוגזו של יוסף". כלומר, אין כוונת חז"ל רק להשמיענו שלא נתקיים מבוקשו של יעקב לישב בשלוה – כי קפץ עליו רוגזו של יוסף, אלא יתירה מזו: "קפץ עליו רוגזו של יוסף" הוא תוצאה מזה ש"ביקש

5. ב"ר פפ"ד, ג. פרש"י ריש פרשתנו לו, ב: ועוד נדרש בו.

6. לשון רש"י שם.

7. ראה רא"ם (ועד"ז בגו"א ועוד) דפי' וישב יעקב, היינו דביקש "להתיישב ולנוח מהצער כו".

8. וצ"ע שרוגזו של יוסף קפץ לאחרי כתשע שני שלוה! וראה לקמן ס"ו.

9. וראה גם כלי יקר ואוה"ח ריש פרשתנו.

койствии и мире. Как сказали наши мудрецы⁴: "...захотелось Яакову жить спокойно – тотчас постигло его несчастье с Йосефом".

2. Покой – это хорошо или плохо?

Чтобы ответить на этот вопрос, следует сначала объяснить толкование мудрецов, приведенное у Раши⁵: "Захотелось Яакову жить спокойно – тотчас постигло его несчастье с Йосефом. Праведники желают жить спокойно. Всевышний говорит: "Мало праведным того, что уготовлено им в Мире грядущем, они хотят жить спокойно еще и в этом мире?!""

Согласно комментаторам Мидраша и Раши, тот факт, что "захотелось Яакову жить спокойно", стал причиной "несчастья с Йосефом". Другими словами, наши мудрецы не просто сообщают нам, что желание Яакова пожить спокойно **не было исполнено** вследствие беды, произошедшей с Йосефом. Они хотят донести до нас, что беда, которая случилась с Йосефом, была **прямым следствием** того, что "захотелось Яакову жить спокойно". Как пишет об этом Мидраш прямым текстом⁶: "праотец наш, Яаков – из-за того, что хотел жить спокойно в этом мире, устроил ему Обвинитель историю с Йосефом".

Эти слова мудрецов не совсем ясны. Если из слов "захотелось Яакову... тот-

час постигло его..." сделать вывод, что для Яакова такое желание было недостатком и в какой-то мере прегрешением, то из слов самих мудрецов "**Праведники** желают жить спокойно" мы видим, что такое желание характерно для праведников в общем. Разумеется, речь идет о настоящих праведниках, к которым понятия "проступок" и "грех" не имеют никакого отношения. Как же может быть, что в их желании жить спокойно будет присутствовать недостаток или грех?!

В самом Мидраше это толкование приводится в такой форме⁷: "Когда праведники живут спокойно и желают жить спокойно в этом мире, *Сатан* приходит с обвинением: "Мало праведным того, что уготовлено им в Мире грядущем, они хотят жить спокойно еще и в этом мире?!"". Согласно этой формулировке, не ко всем праведникам, а только к тем, кто действительно пребывает в покое и желает этого в будущем, *Сатан* приходит с обвинением.

Но согласно вышеупомянутой формулировке (приведенной у Раши)⁸: "Праведники желают жить спокойно. Всевышний говорит: "Мало праведным..." – можно понять, что это желание свойственно всем праведникам.

В Торе мы находим места, где грех, по крайней мере, в тонком понимании, относится и к праведникам, тем не менее, это случается крайне редко. В особен-

4. Там же.

5. Раши к *Берейшит*, 37:2.

6. Мидраш *Берейшит раба*, гл. 84:3.

7. Там же.

8. Раши к *Берейшит*, 37:2. Вероятно, Раши приводит другую версию рукописи Мидраша (*прим. Ребе*).

ממלא מבוקשם לישב בשלוח, ואדרבא בא הפכו צרה ורוגז, וכמו שמצינו ביעקב ש"קפץ עליו רוגזו של יוסף"?)

ניסיון או עונש?

ג. ולהוסיף:

לפי גירסת המדרש "בשעה שהצדיקים יושבים בשלוח כו' השטן בא ומקטרג כו' תדע לך כו' יעקב אבינו ע"י שבקש כו' נזדווג לו שטנו של יוסף" – יש לתרץ, דזה ש"נזדווג לו שטנו של יוסף" לא בא כעין עונש על מבוקש בלתי רצוי, אלא רק מצד קטרוגו של השטן.

וכמו שמצינו כמ"פ ענין של קטרוג השטן כגון דא – כמו בקטרוג השטן¹⁷ על אברהם ש"מכל¹⁸ סעודה שעשה אברהם לא הקריב לפניך פר אחד כו", שזהו גרם לנסיון העקידה ("א"ל (הקב"ה) כלום עשה אלא בשביל בנו אלו הייתי אומר לו זבח אותו לפני לא הי' מעכב") – שמוכן שלא הי' כאן דבר בהנהגת אברהם בפועל היפך הרצוי, וכל הענין נגרם על ידי קטרוג השטן.

וכן בענינו, שלפי המדרש יתכן לומר, דבקשתו של יעקב לישב בשלוח גרמה לקטרוג השטן, ולכן "נזדווג לו שטנו של יוסף"¹⁹.

לישב בשלוח, אז "השטן בא כו"¹², אבל לפי הגירסא הנ"ל¹³ "צדיקים מבקשים לישב בשלוח" – משמעות הענין היא, שזוהי הנהגתם של צדיקים בכלל.

ועם היות שמצינו בתורה ענין של חטא – עכ"פ "חטא" בדקות – גם אצל צדיקים – מ"מ, נוסף לזה שאין זו מילתא דשכיחא בצדיקים [ועאכו"כ בנוגע ליעקב, בחור שבאבות¹⁴, נוסף לזה שבכלל – האבות הן הן המרכבה¹⁵, ומפורש בחז"ל¹⁶ שהאבות לא שלט בהן יצר הרע] – הרי מוכן שלא יתכן לומר, שזהו מבוקשם הרגיל של צדיקים, רגילין להתנהג באופן בלתי רצוי!

ועכצ"ל, דזה ש"צדיקים מבקשים לישב בשלוח" אינו ענין שלילי, היפך הרצוי, אלא אדרבה – הנהגה המתאימה לצדיק וחלק משלימות עבודתו.

ולפ"ז צריך ביאור לאידך גיסא – מאחר שזוהי הנהגה מתאימה לצדיקים (היינו שזהו בהתאם לרצונו של הקב"ה), מדוע "אמר הקב"ה לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעוה"ב אלא שמבקשים לישב בשלוח בעוה"ז" (שאין הקב"ה

12. כן פ"י ביפה תואר (השלם) ונזר הקודש (השלם) לבי"ר שם. ועוד.

13. שבפרש"י. וראה חילופי נוסחאות בב"ר הוצאת תיאודור.

14. ב"ר רפעי". וראה גם זהו פרשתנו קפ, א. ועוד.

15. ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו. ועוד.

16. ב"ב יז, רע"א.

17. ובב"ר (פנ"ה, ד) איתא "מלאכי השרת אמרו כו".

18. פרש"י וירא כב, א. מסנהדרין פט, ב.

19. אבל ראה יפ"ת השלם שם.

ности это относится к Якову, названому "избранным из праотцов"⁹ (как известно, все праотцы были "колесницей"¹⁰, и как сказали наши мудрецы¹¹, *йецер га-ра* (дурное начало) не имело власти над праотцами). Невозможно представить, что вести себя неподобающим образом будет желанием, свойственным праведникам.

Мы вынуждены признать, что желание "жить спокойно" не является отрицательным и неподобающим, а наоборот, вести себя так – подобает праведнику, помогает ему совершенствовать свое служение Б-гу.

Если такое поведение является подходящим для праведников (а значит, соответствует воле Всевышнего), почему Всевышний говорит: "Мало праведным того, что уготовлено им в Мире грядущем, они хотят жить спокойно еще и в этом мире?!" (т.е. Всевышний не выполняет их желание, и наоборот, это приводит к обратному – к горю, как в случае с Яковом, когда "постигло его несчастье с Йосефом")?

3. Кто обвинитель?

Согласно одной из упомянутых версий Мидраша, "когда праведники живут спокойно... *Сатан* приходит с обвинени-

9. Мидраш *Берейшит раба*, 76:1. Он назван так, потому что именно от него произошел весь еврейский народ (в отличие от других праотцов, от которых произошли также другие народы).

10. Мидраш *Берейшит раба*, 47:6. "Колесница" – образный символ беспрекословного подчинения. Наши праотцы выполняли волю Всевышнего подобно колеснице, которая едет туда, куда желает возница, не имея собственных желаний и интересов.

11. Талмуд, *Бава батра*, 17а.

ем... Знай, что так и праотец наш, Яков – из-за того, что хотел жить спокойно... устроил ему Обвинитель историю с Йосефом". С учетом сказанного выше, препятствие, связанное с Йосефом, не возникло как наказание за "плохое" желание, но было следствием обвинения *Сатана*.

Подобное мы находим и в других обвинениях *Сатана*. Например, его обвинение против Аврагама¹²: "От всей трапезы, которую сделал Аврагам (в честь рождения Ицхака), не принес он Тебе в жертву даже одного быка". Это обвинение впоследствии привело к испытанию в виде приношения Ицхака в жертву, как сказано далее: "Сказал Он ему (*Сатану*): "Он (Аврагам) делал все ради своего сына, но если бы Я сказал ему принести его Мне в жертву, он бы сделал это не задерживаясь"". Мы видим, что в поведении Аврагама (то, что "от всей трапезы... не принес") не было ничего плохого, а все произошло только из-за происков *Сатана*.

И в нашем случае можно сказать, что просьба Якова "жить спокойно" побудила *Сатана* прийти с обвинением, и поэтому "устроил ему Обвинитель историю с Йосефом".

Однако в другой версии Мидраша (приведенной у Раши) сказано: "Всевышний говорит: "Мало праведным того, что уготовлено им в Мире грядущем...": отсюда ясно, что причиной наказания не является обвинение *Сатана*, это претензия самого Всевышнего к праведникам.

12. Раши к *Берейшит*, 22:1, Талмуд, Сангедрин, 89б.

הבא"כ²⁴) אלא עושה האמת מפני שהוא אמת"]

הרי בקשתם של צדיקים לישב בשלוה אינה לשם השלוה עצמה (קיבול שכר), אלא כדי שעל ידה יוכלו להוסיף בעבודתו ית' עד שתגיע לתכלית השלימות. ע"ד מ"ש הרמב"ם²⁵ דמה ש"נתאוו כל ישראל נביאיהם וחכמיהם לימות המשיח" הוא "כדי שינחו ממלכיות שאינן מניחות להם לעסוק בתורה ומצות כהוגן וימצאו להם מרגוע וירבו בחכמה".

וזהו הפירוש ש"צדיקים מבקשים לישב בשלוה", כלומר, שהם מתאווים למצב של שלוה כדי שיוכלו לעבוד ה' מתוך מנוחה; ומה שהקב"ה אומר "לא דיין לצדיקים כו'" אין זה משום שהיא בקשה בלתי רצויה, אלא מפני שג"ז – מצב של עבודת ה' מתוך מנוחה – הוא כעין קיבול שכר הבא רק לאחרי תכלית השלימות בעבודת ה'.

וכן הוא ביעקב, שבבקשתו לישב בשלוה נתכוון לשלוה שלמה רוחנית שיוכל לעבוד השם מתוך מנוחה. וזה ש"קפץ עליו רוגזו של יוסף" הוא מפני שבמעמדו ומצבו אז לא הי' ראוי עדיין לשלוה זו; אמנם, סו"ס נתקיימה בקשתו לישב בשלוה (גם בעוה"ז) – לאחרי גמר

משא"כ לפי הנוסח "אמר הקב"ה לא דיין לצדיקים כו'" – מובן (שאינן זה בא רק מחמת קטרוג השטן, אלא) שזוהי טענת הקב"ה על הצדיקים.

השלוה - מעין גן עדן

ד. ויש לומר הביאור בזה²⁰:

בקשתם של צדיקים "לישב בשלוה" – היינו בשלוה שלימה ואמתית. כי אין כוונתם (רק) לשלוה גשמית וגופנית, אלא לשלוה רוחנית, ע"ד השלוה שבעוה"ב ש"אין בו לא אכילה ולא שתי' כו' צדיקים יושבין כו' ונהנים מזיו השכינה"²¹. ולכן "אמר הקב"ה לא דיין לצדיקים מה שמתוקן להם לעוה"ב אלא שמבקשים לישב בשלוה בעוה"ז".

ואף שמקומה וזמנה של שלוה כזו (יושבין ונהנין מזיו השכינה, ללא כל עבודה) הוא דוקא בעוה"ב – משא"כ בעוה"ז הרי "היום לעשותם" כתיב²², והיינו שכל רגע צ"ל (לא "שלוה" אלא) עבודה

[ותיררה מזו: שלימות העבודה היא – העבודה מאהבה, שאינו עובד את ה' "מפני²³ דבר בעולם.. ולא כדי לירש הטובה (גם לא "כדי שאזכה לחיי העולם

20. בהבא לקמן ראה גם לקו"ש חט"ו ע' 310 ואילך.

21. ברכות יז, א. רמב"ם הל' תשובה פ"ח ה"ב.

22. עירובין כב, א. וש"נ. רש"י ס"פ ואתחנן.

23. רמב"ם הל' תשובה פ"י ה"ב.

24. רמב"ם שם ה"א.

25. שם ספ"ט. וראה הל' מלכים פ"ב ה"ד. פיהמ"ש

סנהדרין הקדמה לפ' חלק.

4. Чего хотел Яаков

Объяснение этому в следующем. Желание праведников жить спокойно подразумевает совершенный и истинный покой. Не (только) покой в физическом плане, но в духовном, подобно покою в Грядущем мире, "в котором нет необходимости есть и пить... и праведники сидят... и получают удовольствие от сияния *Шхины*"¹³. И поэтому говорит Всевышний: "Мало праведным того, что уготовлено им в Мире грядущем, они хотят жить спокойно еще и в этом мире?!"

Однако время и место для такого покоя (когда получают удовольствие от сияния *Шхины* без всяких усилий) именно в Грядущем мире, а об этом мире сказано¹⁴: "...сегодня выполнять их (заповеди)", а значит, каждый миг в этом мире должен быть наполнен служением Б-гу (а не покоем).

[Более того, служение в самом совершенном виде происходит из любви, "без всякой корысти (и не для того, чтобы удостоиться жизни в Грядущем мире), но служа истине ради нее самой"¹⁵.]

Это значит, что желание праведников жить спокойно не подразумевает отход от дел, но наоборот – использовать покой для того, чтобы больше служить Всевышнему, вплоть до совершенной формы слу-

жения. Об этом пишет и Рамбам¹⁶: "То, что все евреи, пророки и мудрецы желали наступления дней Мошиаха, было для того, чтобы быть свободными от власти других народов, которые не дают заниматься Торой и заповедями как следует, обрести покой и преумножить мудрость".

Таким образом, слова "Праведники желают жить спокойно" означают, что покоя им хочется для того, чтобы служить Всевышнему в спокойствии. А то, что Всевышний отвечает им: "Мало праведным того, что уготовлено им в Мире грядущем...?" – это не потому, что такое желание порочно, а потому, что служение Всевышнему в безмятежности – это тоже своего рода награда, получить которую можно только после того, как служил Всевышнему самым совершенным образом.

Это относится и к Яакову. Он попросил спокойной жизни, чтобы иметь возможность служить Всевышнему в спокойствии. Но "постигло его несчастье с Йосефом", потому что **на тот момент** Яаков еще не был достоин служить Всевышнему в спокойствии. В конце концов его желание жить в покое (в этом мире) **было исполнено**. После того как "несчастье с Йосефом" прошло, он спокойно жил и в этом мире, о чем свидетельствует Тора¹⁷: "И жил Яаков в Египте семнадцать лет" – эти годы были временем безмятежности и спокойствия.

13. Талмуд, *Брахот*, 17а.

14. Слова стиха (*Дварим*, 7:11) – "сегодня исполнять их" – Талмуд (*Эрувин*, 22а) трактует так: сегодня (в этом мире) – требуется исполнять, а завтра (в Мире грядущем) – время получения награды.

15. Рамбам, *Законы раскаяния*, 10:1-2.

16. Там же, 9:2.

17. Начало главы *Вайехи* (*Берейшит*, 47:28).

צרה וצער כו' מזככת ומעלה את האדם³⁰ למדריגות גבוהות ביותר בעבודת השם; וכן בעניינינו, שדוקא ע"י עבודתו של יעקב במצב של "רוגזו של יוסף" זכה לישב בשלוה בעוה"ז ("ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה").

ועפ"ז יש ליישב השאלה דלעיל (סעיף א) – מדוע נקראת הפרשה בשם "וישב" המורה על ישיבה בשלוה, אף שתוכנה (ותיכף מהתחלתה – "יוסף³¹ בן שבע עשרה שנה הי' רועה גו") הוא ע"ד "רוגזו של יוסף" (היפך "וישב" – שלוה) –

כי מכיון שעבודתו של יעקב מתוך המיצר של "רוגזו של יוסף" היא היא שהביאה לקיום בקשתו "לישב בשלוה" (כנ"ל), נמצא, שתוכנה האמיתי של פרשה זו הוא – "וישב יעקב" (שלוותו של יעקב), מאחר ש"רוגזו של יוסף" אינו אלא הכנה והקדמה שהביאה לשלוה ד"ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה".

(משיחת ש"פ וישב ומקץ תשד"מ;
ש"פ וישב תשמ"ו)

הזמן ד"רוגזו של יוסף" ישב בשלוה גם בעוה"ז, דוהו מה שאמר הכתוב²⁶ "ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה", שהיו שנות שלוה ומנוחה²⁷.

שלוה בעולם הזה

ה. ויש לומר בעומק יותר – ובהקדם:

לפי הנ"ל שזה שלא ישב בשלוה שביקש הוא מפני שלא הי' ראוי לה אז – עדיין אינו מוכן: למה קפץ עליו "רוגזו של יוסף"²⁸, צרה חדשה וצרה גדולה כזו שגרמה ליסורים גדולים בערך להצער והדוחק דצרת לבן וצרת עשו כו'²⁹?

אך הענין הוא:

זה גופא שיעקב זכה בסוף ימיו ל"שלוה בעוה"ז" הוא מפני ש"קפץ עליו רוגזו של יוסף" (וכנ"ל סעיף ב), דזה שהקב"ה הביא עליו "רוגזו של יוסף" הי' תוצאה מבקשתו של יעקב לישב בשלוה). כלומר: כדי להעלות את יעקב למדריגה נעלית יותר בעבודת השם, עד שיהי' ראוי לישב בשלוה בעוה"ז, הביא הקב"ה עליו את "רוגזו של יוסף", וכידוע, שהעבודה מתוך

26. ר"פ ויחי.

27. ראה זהר פרשתנו קפ, סע"א. זח"א רטו, ב. וראה גם בעוה"ט עה"פ.

28. ראה לעיל הערה 11.

29. ראה ב"ר כאן. פרש"י מקץ מג, יד. וראה נור הקודש

השלם לב"ר שם ד"ה לא שלותי.

30. להעיר ממז"ל (ראה מנחות נג, ב. שמו"ר פל"ו, א) הוית כשכותשין אותו מוציא שמנו – הובא ע"י כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (תורת שלום ע' 26) לענין מאסר וגאולת אדה"ז ב"ט כסלו (דאזלינן מיניי). וראה לקר"ד ח"א צד, א ואילך.

31. משא"כ הפסוק שלפניו – ראה לעיל הערה 8.

5. Цена покоя в этом мире

Можно объяснить это несколько глубже.

Почему попросив о спокойной жизни и не будучи достойным этого, наш праотец получил "несчастье с Йосефом" – новую и очень большую беду, которая принесла ему бóльшие мучения по сравнению с горестями и трудностями, которые он познал в доме Лавана, и неприятностями, связанными с Эсавом?

Ответ на это следующий: в конце своих дней Яков удостоился спокойной жизни в этом мире, и это произошло благодаря "несчастью с Йосефом". Действительно (как мы сказали в п. 2), эта беда, ниспосланная Всевышним, была следствием желания Яакова жить спокойно. Другими словами, чтобы поднять Яакова на более высокий уровень в духовном служении, вплоть до того, что он удостоился служить Всевышнему в покое уже в **этом мире**, Б-г устроил "несчастье с Йосефом". Как известно, служение в условиях трудностей и бед очищает и поднимает человека на высочайший уровень в служении Всевышнему¹⁸. В нашем случае

благодаря "несчастью с Йосефом" Яков удостоился еще при жизни в этом мире истинного покоя ("И жил Яков в Египте семнадцать лет").

Таким образом, мы можем ответить на вопрос, заданный выше (в первом пункте беседы): почему глава называется *Вайешев*, что указывает на спокойную жизнь, в то время как ее содержание (уже с самого начала, как написано: "Йосефу было семнадцать лет, и он пас скот...") говорит о "несчастье с Йосефом" (полной противоположности покою)?

Ответ таков: служение Яакова со всеми трудностями – "несчастье с Йосефом" – привело к исполнению его желания "жить спокойно", и это показывает нам, что содержание главы на самом деле заключается в словах "И поселился Яаков" (покой Яакова). "Несчастье с Йосефом" оказалось подготовкой и вступительным этапом, который привел к тому, что "и жил Яков в Египте семнадцать лет".

(Из бесед в субботу глав *Вайешев* и *Микец* 5744 (1983) г. и в субботу главы *Вайешев* 5746 (1985) г.)

18. Можно связать это со сказанным (Талмуд, *Менахот*, 53:2): "Так же как оливка дает масло, когда ее давят, Израиль возвращается на верный путь

через страдания". Ребе Рашаб (Пятый Любавичский Ребе) объясняет это тем, что жизненные трудности раскрывают внутреннюю суть еврея (*Торат Шалом*, стр. 26) (*прим. Ребе*).

לזכות

הר"ר ירחמיאל מנחם מענדל בן פייגא איידל

וזוגתו רבקה פייגא בת חנה

וילדיהם:

חיה מושקא בת רבקה פייגא

אריה לייב שאול בן רבקה פייגא

יהודה מאיר בן רבקה פייגא

שלום דובער בן רבקה פייגא

שניאור זלמן בן רבקה פייגא

גולדשמיד

•

וזקניהם:

חיים משה בן רבקה

פייגא איידל בת סוניה

גולדשמיד

אברהם הלוי בן נעמי

חנה בת מרים פועה

לויין

סוניה בת חיה

ליפסקר

•

להצלחה רבה ומופלגה בטוב הנראה והנגלה

בכל אשר יפנו בגשמיות וברוחניות

ולנחת רוח יהודי חסידותי מתוך שמחה וטוב לבב

MENDI'S
RESTAURANT

מודפס בחסות רשת מסעדות 'מענדיס'